

Stanowisko nr 6/6/2016
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Katowicach
z 18 kwietnia 2016 r.

w sprawie
problemów funkcjonowania firm i instytucji z otoczenia górnictwa węgla kamiennego
oraz niezbędnych działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji konkurencyjnej
tej grupy przedsiębiorców

W dniu 18 kwietnia 2016 r. w siedzibie Gmachu Sejmu Śląskiego w Katowicach odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego poświęcone problematyce rynku pracy w województwie śląskim w świetle polityki energetycznej, w tym w szczególności sytuacji firm i instytucji okołogórnicznych w tym województwie.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Katowicach po posiedzeniu w dniu 18 kwietnia 2016 r. wyraża następujące opinie i stanowiska, które w charakterze wniosku przekazuje Radzie Dialogu Społecznego z prośbą o rozpatrzenie.

I. W odniesieniu do trudnej sytuacji firm i instytucji działających na rzecz górnictwa węgla kamiennego:

Podkreśla się, że sektor górnictwa węgla kamiennego to nie tylko producenci węgla kamiennego, ale także firmy i instytucje działające w jego otoczeniu, w tym producenci maszyn i urządzeń górniczych, przedsiębiorstwa usługowe oraz jednostki naukowo-badawczo-projektowe. Wedle szacunków Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej w przemyśle okołogórnicznym zatrudnionych jest ok. 400 tys. osób. Producenci węgla i przemysł okołogórniczny stanowią system naczyń połączonych. Obecna trudna sytuacja spółek węglowych przekłada się bezpośrednio na kondycję tysięcy firm i instytucji kooperujących z górnictwem. Kluczowym problemem jest wysoki stan zobowiązań przedsiębiorców górniczych wobec dostawców towarów i usług oraz znaczące wydłużanie lub nawet zawieszanie płatności tych zobowiązań. Dodatkowe poważne utrudnienie dla kooperantów górnictwa stanowi polityka banków, która w praktyce uniemożliwia pozyskiwanie kredytów bankowych na działalność bieżącą oraz spłatę zobowiązań wobec budżetu państwa tej grupy przedsiębiorstw.

W związku z zaistniałą sytuacją przedsiębiorcy działający w otoczeniu górnictwa wyrażając głębokie obawy co do swojego dalszego funkcjonowania, oczekują od rządu rozwiązań, które pozwoliłyby przetrwać trudny okres tak, aby zminimalizować redukcję zatrudnienia.

Wsparcie ze strony rządu w tych sferach, generujących obecnie negatywną energię kryzysu, pozwoliłoby firmom z otoczenia górnictwa wykorzystać czas na zdywersyfikowanie działalności, dostosowanie się do zmian na ogólnie pojmowanym światowym rynku gospodarczym,

bez nadmiernego zagrożenia skutkami kryzysu w postaci bankructw i masowych zwolnień pracowników. Skutki tego rodzaju są o wiele bardziej kosztowne ekonomicznie i politycznie niż elastyczna pomoc w postaci podjętych niezwłocznie odpowiednich regulacji prawnych.

Istotnym jest to, aby w tworzonych obecnie na poziomie rządowym i regionalnym programach, skupiano się nie tylko na wspieraniu procesów tworzenia nowych miejsc pracy dla zwalnianych pracowników, lecz także na ochronie miejsc już istniejących w firmach i instytucjach działających w otoczeniu górnictwa.

W świetle powyższego stwierdza się, że konieczne jest niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wsparcie firm i instytucji funkcjonujących w otoczeniu górnictwa węgla kamiennego w Polsce, w tym w szczególności na terenie woj. śląskiego.

II. W odniesieniu do poprawy sytuacji firm i instytucji działających w otoczeniu górnictwa węgla kamiennego, rekomenduje się Rządowi RP podjęcie następujących działań:

W obszarze działań krótkoterminowych

1. Zagwarantowanie realizacji zobowiązań spółek węglowych wobec dostawców towarów i usług.
2. Wydłużenie terminu płatności zobowiązań budżetowych przez firmy otoczenia górniczego w relacji do realnych terminów odzyskiwania przez nie należności np. poprzez okresowe wprowadzenie metody kasowej w rozliczaniu zobowiązań podatkowych
3. Stworzenie mechanizmu możliwości wykorzystania należności firm okołogórniczych w spółkach węglowych jako gwarancji dla zaciąganych kredytów finansujących dostawy dla górnictwa poprzez zastosowanie instrumentów np. Banku Gospodarstwa Krajowego, Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. lub Polskich Inwestycji Rozwojowych S.A.
4. Wypracowanie i uzgodnienie z wybranymi bankami zasad zapewnienia kredytów krótkoterminowych na realizację wymaganych zobowiązań wobec załogi, powstałych z tytułu opóźnienia zapłaty faktur przez spółki węglowe.
5. Interwencja dotycząca ułatwień w zawieraniu z wybranymi instytucjami umów faktoringu dla niektórych zobowiązań przedsiębiorców górniczych.

W obszarze działań długoterminowych

1. Utworzenie programu sektorowego, którego celem będzie zwiększenie innowacyjności szerokorozumianego sektora górnictwa węgla kamiennego, w tym głównie w zakresie produkcji maszyn i urządzeń, usługowym oraz naukowo-badawczym.
2. Wdrożenie do realizacji branżowego programu promocji maszyn i urządzeń dla górnictwa, obejmującego m.in. takie instrumenty wsparcia eksportu jak finansowanie udziału przedsiębiorców w wybranych targach, wystawach i misjach gospodarczych oraz stworzenie systemu finansowania kredytów eksportowych lub preferencyjnych pożyczek na ten cel.
3. Uwzględnienie znaczenia i interesów firm i instytucji z otoczenia górnictwa węgla kamiennego w przyszłych rządowych programach restrukturyzacji i funkcjonowania branży.

III. W odniesieniu do działań na poziomie regionalnym, rekomenduje się odpowiednim władzom wprowadzenie instrumentów ochrony istniejących miejsc pracy

w przedsiębiorstwach i instytucjach otoczenia górnictwa węgla kamiennego w takich dokumentach i programach jak:

1. Kontrakt dla województwa śląskiego, którego założenia opracowywane są przez zespół problemowy powołany uchwałą Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w dniu 11 lutego 2016 r. i który miałby następnie stać się częścią programu rządowego.
2. Nowy program dla Śląska „Kierunek Śląskie 3.0 Program Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego do 2030”, zatwierdzany przez Zarząd Województwa.
3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalona przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 17 lutego 2010 roku i zaktualizowana uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r., która stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 r.

Dominik Kolorz

Przewodniczący

*Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Katowicach*